

Cl. 524.11

De Euclide et ejus scriptis

B. m. II 47a

II C
308

D. D. B. V.

AD

SOLENNEM PANEGYRIN,

Qua

Die proximo Saturni post horam octavam matutinam

XXI VIRI-JUVENES DOCTISSIMI

Honorum Academicorum primitiis,

Quas

PRIMAM

In

PHILOSOPHIA LAUREAM

VOCANT,

More consueto decorabuntur,

MAGNIFICUM ACADEMIÆ RECTOREM,

UTRIUSQUE REIPUBLICÆ PROCERES ET

ACADEMIÆ CIVES DECENTER INVITAT

Facultatis Philosophicæ

DE CANUS.

5.

Inter Eruditos, quorum scripta ætatem
tulerunt, publicoque emolumento ad
feros posteros fuerunt propagata, du-
bium non est, quin post Homerum Eu-
clides emineat, non Megareus ille, cu-
jus vitam Laërtius edidit, sed qui, qua-
cunque patria ortus, regnante in Ægy-
pto Ptolemæo Lagi, Alexandriae pri-
mus omnium Scholam Mathematicam aperuit, ex qua tot de-
inceps insignes Mathematici prodierunt. Bis mille enim lapsi
jam ab eo tempore, quo doctrina is inprimis Geometrica flo-
ruit, anni sunt, & hodieque tamen, ut alia ingenii ejus monu-
menta, quæ supersunt, in pretio habentur, ita Elementa præ-
cipue ejus Geometrica, ob quæ Proclo & veteribus aliis κατ'
ἐξοχήν dici στοιχειωτής consuevit, in Scholis Geometricis re-
gnant, & nobilissimæ scientiæ studiosis velut solida basis, cui
uberiora felicissime superstruant, ex merito commendantur.
Non provocabimus ad veterum, Pappi, Procli, & omnium,
qui Geometriam excolere sustinuerunt, testimonia; e recen-
tioribus vel unius Cardani, at quanti Viri! adduxisse suffece-
rit, qui libro XIII de Subtilitate ita de his Elementis pronun-
ciat: *Horum inconcussa dogmatum firmitas, perfectioque adeo
absoluta, ut nullum opus jure huic aliud comparare audeas.
Quibus fit, ut adeo veritatis lux in eo resurgat, ut soli hi in ar-
duis questionibus videantur posse a vero falsum discernere, qui
Euclidem habent familiarem.* Ut profecto scriptor Gallicus,
Claudius Verderius, in *Censione autorum omnium veterum &*
recen-

recentiorum, qui splendidus est miseri libelli titulus, dum Euclidem indigestum esse & incompositum ait, moxque subjungit: Oedipodem esse necesse est, qui hunc velit intelligere; proponit enim sua problemata, nec manum ad circinum adhibet; proponit quoque theoremata, nec ullum demonstrat; nonnisi ridendum se omnibus propinaverit, & vel uno hoc inepto judicio reprehensionem beati Morhofii nostri meruerit, qui Polyhistoris L. I. c. XVI de eo memorat, manifestam hominis phrenesin facile deprehendi, ubi censuram suam exercent. Equidem non dissimulamus, fuisse, qui non inutilem operam illustrandis Euclidis Elementis præstiterint, ut facile est inventis addere. Nam jam ex veteribus Theonem nonnulla adjecisse Euclidis Elementis, ipse agnoscit in Prælectionibus suis celeberrimus Savilius; tametsi & eorum, qui propositiones Elementorum Euclidi, demonstrationes Theoni tribuunt, & Petri Rami, qui tam propositiones quam demonstrationes Euclidi abjudicat, universa Theoni attribuens, opiniones velut stultas falsasque explodat. Nostra vero ætate haud parum luminis Elementis affuderunt Geometræ clarissimi, Barrovius, De Chales, Pardies, Sturmius, Tacquetus, aliique, & hoc ipso anno in nova Tacqueti Elementorum editione Cantabrigiensi Guilielmus Whiston, Matheseos Professor Lucasianus; seu illustratis & faciliori methodo exhibitis, quæ incipientibus difficiliore videri poterant, demonstrationibus; seu compendiosa magis via propositis, quæ per ambages nimias ab Euclide, erant exposita; seu adjunctis corollariis practicis & propositionum vario usu indicato, modisque quibuscunque aliis. Verum hi omnes tamen tantum abest ut erga communem orbis in Geometria per viginti secula præceptorem reverentiam exuerint, ut ipsius fundamenti feliciter positi gloriam Euclidi relinquunt, nec nova ipsi Elementa condere, sed Euclideæ excolere sustineant. Ipsi temporum nostrorum Heroës, quibus calculum differentialem, methodum indivisibilium, Arithmeticam infinitorum, & novissimam fluxionum doctrinam

aliaque debemus, verecundantur de sede sua Euclidem dejicere, quin ejus potius Elementa a studiosis prælibari & in succum velut ac sanguinem converti, ex iisque syntheticam illam veterum Geometrarum constructionem, tanquam Scientiarum Mathematicarum basin inconcussam addisci cupiant, antequam ad altiora illa progrediantur. Quæ cum ita sint, non sine applausu tractipudio exceptum iri arbitramur, ab omnibus horum studiorum æstimatoribus, novam eamque elegantissimam & accuratam omnium Euclidis, & quæ a nonnullis illi tribui solent, Operum editionem Græco-Latinam, quæ nuperissime Oxoniæ in Angliæ theatro Sheldoniano felicibus auspiciis prodit. Probe meminimus, talem jam ante viginti, & quod excedit, annos meditatam fuisse Eduardum Bernardum, Astronomiæ in illustri Oxoniensi Academia Professore Savi-
lianum, Amicum nostrum, dum viveret, æstimatissimum. Sed quod ille morte præventus præstare non potuit, præstitit felicissime, qui Savilianam cathedram hoc tempore cum laude tenet, David Gregorius, ingenue tamen in Præfatione professus, ex laudati Bernardi libris, qui in Bibliotheca Bodlejana asser-
ventur, Latinam Federici Commandini Elementorum versio-
nem infinitis in locis a se castigatam, & in expoliendis Græcis, editioneque universa a vitiis etiam typographicis liberanda, plurimum auxilii amicissimum nobis Joannem Hudsonum, S. T. P. & Protobibliothecarium hoc tempore Bodlejanum, attulisse. Sed videamus, quæ in nova hac editione, & quo ordine contineantur. Et primo quidem loco ipsorum *Elementorum libri quindecim* comparent; etsi Gregorius noster facile assentiat iis, qui postremos duos Euclidis non esse existimant, sed Hypsicles Alexandrino, qui ducentis post Euclidem annis floruit, malunt tribuere. Uti vero operam Editor clarissimus dedit, ut & Græcus textus & Latina versio mendorum quorumque experts prodiret: ita notas nullas adjecit, nisi cum textum corruptum restituere, aut Scholium a sciolo interpolatum restituere opus esset. Sic enim persuasum habet, Ele-
menta

menta hæc clariora esse & intellectu faciliora, ubi sola exhibentur, quam ubi scholiis & lemmatis innumeris obrutus ipse Euclides vix appareat. Sequuntur Euclidis *Δεδομένα*, seu *Data*, quibus Marini Philosophi *εἰς τὰ Δεδομένα Πρόθεωρία* præfigitur. Cumque *Data* hæc comparata ad Analytin Geometricam, & ejus quasi Elementa sint veteribus Geometris familiaria, in Præfatione sua Gregorius insignem locum ex Pappi Alexandrini præfatione ad L. VII Collectionum Mathematicarum, quo veterum Analysis Geometrica accurate describitur, & quidem, cum Græce nondum extet, Græce exhibet, adjuncta Commandini versione. Dein Tractatus Musici sistuntur, *Introductio Harmonica*, & *Sectio Canonis*, quos e nuperis scriptoribus quidam Euclidi tribuerunt: etsi Gregorius ab iis dissentiat. Nam posterior quidem ille adscribi Euclidi plane non potest, cum Sectionem Canonis primus introduxerit Ptolemæus, ante quem de ea cogitaverat nemo: prior vero, cum Aristoxeni hypothesin per omnia sequatur, potuit quidem ab Euclide proficisci, sed id tamen affirmari certo nequit, cum veterum nemo ejus uspiam meminerit. Qua occasione Gregorius in præfatione accurate de duplici veterum hypothesi Musica, Aristoxenea & Ptolemaica disserit. In tractatibus vero ipsis edendis, Meibomii editionem Veteris Musicæ Scriptorum Amstelodamensem A. 1652. secutus est, ejusdemque etiam versionem, paucissimis immutatis, retinuit. Tractatus Musicos excipiunt *Phænomena*, liber unicus, quo cœlestia Euclides attigit. Eorum textus Græcus nunc primo lucem aspexit: versio Latina Josephi Auricæ ex editione Romana A. 1591 est, at passim emendata. Sequuntur porro *Optica* & *Catoptrica*, cum versione Latina Joannis Penæ, & notis celeberrimi Savilii, quas margini codicis sui adscripserat. Ast ut Savilius agnoverat, Euclidis *Opticæ* & *Catoptricæ* libros non magni esse momenti: ita Editor noster suspicatur ex rationibus non contemnendis, opus esse spurium, aut certe temporis lapsu prorsus corruptum. Hinc exhibetur liber de *Divisionibus*,

qualem ab Euclide scriptum Proclus quidem testis est, sed num hic genuinus ille codex sit, in mediò a Gregorio relinquitur. Editur etiam tantum Latine, cum Græce nullibi reperiatur. Agmen claudit fragmentum de *Levi & Ponderoso*, Euclidi a nonnullis tributum, sed haud dubie spurium. Sed his immorari diutius nobis non licet. Ad rem enim tandem veniendum, sistendique Viri-Juvenes, quorum gratia hæc a nobis scriptio suscepta est. Sunt vero illi

I. Christianus Henricus Bossék,

Gaudio-Lipſienſis.

II. Christianus Ehrenfried Seyffert,

Crœbra-Miſnicus.

III. Georgius Christoph. Bütnerus,

Weiffenfellenſis.

IV. Johannes Ditericus Herrichen,

Heinersdorffio-Francus.

V. Daniel Neukirchner,

Annæbergenſis.

VI. Paulus Theophilus Hofmannus,

Torgaviensſis.

VII. Johannes Ernesti,

Coburgenſis.

VIII.

VIII. Johannes Fridericus Wolf,
Freibergensis.

IX. Johannes Jacobus Stöckhard,
Bischofswerdenfis.

X. Henricus Sigismundus Opitius,
Dœbelenfis.

XI. Johannes Ulricus Henrici,
Calbenfis Palæo-Marchicus.

XII. Johannes Adamus Lempius,
Dresdenfis.

XIII. Scipio Carl Joh. Casp. Rumpff,
Mindenfis Westphalus.

XIV. Christophorus Zippelius,
Langenavia-Görlicenfis.

XV. Joh. Daniel Riedel,
Freibergensis.

XVI. Christophorus Lindner,
Lauba-Lufatus.

XVII. Joh. Georgius Ficker,
Crofna-Silefius.

XVIII.

X 304 7733

QA
The
308
VD18

XVIII. Joh. Christoph. Schanterus,
Grypheberga-Silesius.

XIX. Samuel Rudolph Gerstecker,
Grumbachensis Misnicus.

XX. Gottlob Adolphus,
Grypheberga-Lufatus.

XXI. Josias Henricus Opitius,
Kiloniensis-Holfatus.

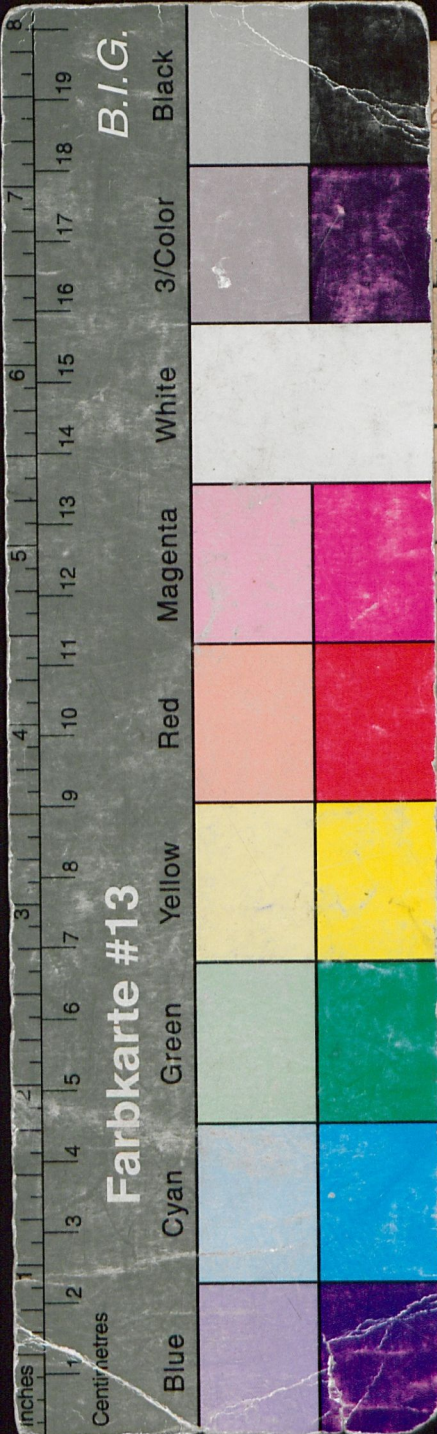
His enim omnibus atque singulis primum in Philosophia gradum, quem explorata justo examine a nobis eruditione sua optime promerentur, die proximo Saturni, post octavam matutinam, more consueto conferre Facultas Philosophica constituit. Cui solennitati ut interesse dignentur, Magnificum Academiae Rectorem, utriusque Reipublicae Proceres, Nobilissimamque Studiosam Juventutem decenter rogamus.

P. P. Domin. XXV. Trin. A. MDCCIII.

Typis FLEISCHERIANIS.

21

De et ejus scriptis

B. m. II, 47a

IIc
308

L. D. B. V.
AD

EM PANEGYRIN,

Qua
ni post horam octavam matutinam
IVENES DOCTISSIMI
Academicorum primitiis,

Quas
RIMAM

In
OSOPHIA
UREAM

VOCANT,
e consueto decorabuntur,
ACADEMIÆ RECTOREM,
EIPUBLICÆ PROCERES ET
IVES DECENTER INVITAT

atis Philosophicæ
ECANUS.

BIBLIOTHECA
PORICKAVIANA

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK
HALLE
(SAALE)

19.